

Міністерство освіти і науки України

ВСП «Шевченківський фаховий коледж Уманського НУС»

Силабус з навчальної дисципліни

«БЕЗПЕКА НА ТРАНСПОРТІ»

спеціальність 275.03 «Транспортні технології

(на автомобільному транспорті)»

Шевченкове – 2021

Галузь знань	27 “Транспорт”
Напрямок підготовки	275.03 “Транспортні технології (на автомобільному транспорті)”
Освітня програма	Організація перевезень і управління на автомобільному транспорті
Освітній рівень	Фаховий молодший бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	4 курс, 7 семестр
Формат курсу	Очний (денна)
Кількість кредитів ЄКТС	2,5
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 32 год.
	Практичні – 10 год.
	Самостійна робота – 33 год.
Форма підсумкового контролю	Екзамен (формат білету: два теоретичних питання і онлайн-тестування)
Циклова комісія	дисциплін професійно-практичної підготовки із спеціальності «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»
Викладач	Ільченко Віктор Михайлович – викладач дисципліни «Безпека на транспорті», викладач, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»
Контактна інформація викладача	ilchenko@shev.ukr.education тел. +380961788520
Посилання на сайт викладача	Безпека на транспорті https://sites.google.com/shev.ukr.education/ilchenko
Дні занять	За розкладом
Консультації	Четвер 15 ¹⁵ год.

Анотація до курсу

Знання та вміння, набуті при вивченні дисципліни орієнтовані на формування у майбутніх фахівців теоретичних знань та практичних навичок для прийняття самостійних рішень із питань, що стосуються гарантування безпеки експлуатації та ремонту транспортних засобів.

Мета та цілі курсу

Вивчення майбутніми фахівцями загальних принципів і основні відомості з правових та організаційних питань, гігієни праці та виробничої санітарії, техніки безпеки та пожежної безпеки на автомобільному транспорті.

Результати навчання (компетентності)

Знати про стан і проблеми охорони праці відповідно до напрямку їх підготовки, складових і функціонування системи управління охороною праці та шляхів, методів і засобів забезпечення умов виробничого середовища і безпеки праці в галузі згідно з чинними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами.

Вимоги до знань та умінь при вивченні дисципліни «Безпека на транспорті»

<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> показники технічних характеристик транспортних засобів, машин, механізмів, устаткування та інших засобів виробництва для визначення засобів їх захисту та захисту працюючих; можливі причини та види пошкодження транспортних засобів та технологічного обладнання, устаткування для встановлення небезпеки виникнення професійних та професійно зумовлених захворювань, нещасних випадків чи аварійної ситуації та розроблення необхідних профілактичних заходів щодо їх попередження. 	<p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> оцінювати відповідність машин, механізмів, устаткування, транспортних та інших засобів вимогам чинних нормативних документів; аналізувати основні процеси що відбуваються під час монтажу, експлуатації та ремонту машин, механізмів, устаткування транспортних засобів
---	---

Тематичний план дисципліни «Безпека на транспорті»

№ теми	Назва розділу і теми заняття	Обсяг годин за робочою програмою			
		Всього	з них		самостійні
			лекції	ЛПЗ	
1	2	3	4	5	6
	<i>Розділ I Правові та організаційні питання охорони праці на автомобільному транспорті</i>				
	<i>ВСТУП</i>	1	1	-	-
1	1.1. Законодавство та нормативно - правові акти з ОП	2	1	-	1
2	1.2. Державне управління охороною праці та організація ОП на виробництві	2	1	-	1
3	1.3. Відповідальність за порушення законодавства та нормативних про ОП	3	-	2	1
4	1.4. Виробничий травматизм на автомобільному транспорті	5	1	2	2
	<i>Розділ II Психофізіологічні основи професійної діяльності</i>				
5	2.1. Фізіологічна діяльність людини	3	1	-	2
	2.2. Психологічна надійність людини	3	1	-	2
	2.3. Фактори зниження працездатності	1	-	-	1
	<i>Розділ III Виробнича санітарія і гігієна праці</i>				
6	3.1. Вимоги безпеки до території виробничих і допоміжних приміщень	6	2	2	2
7	3.2. Нормалізація санітарно-гігієнічних умов праці.	4	2	-	2
8	3.3. Вимоги безпеки при застосуванні шкідливих речовин	3	1	-	2

9	3.4. Водопостачання і каналізація	3	1	-	2
	Розділ IV Техніка безпеки				
10	4.1. Вимоги безпеки при експлуатації транспортних засобів	6	4	-	2
11	4.2. Вимоги безпеки при профілактичному обслуговуванні та ремонті транспортних засобів	8	4	2	2
	Розділ V Пожежна безпека				
12	5.1. Організаційні заходи із забезпечення пожежної безпеки	3	2	-	1
13	5.2. Вимоги пожежної безпеки при утриманні територій, будівель, приміщень і споруд	6	2	2	2
14	5.3. Вимоги протипожежної безпеки до інженерного обладнання	4	2	-	2
15	5.4. Вимоги з утримання пожежної техніки та основних засобів гасіння пожеж	4	2	-	2
16	5.5. Вимоги пожежної безпеки до дорожніх транспортних засобів	4	2	-	2
17	5.6. Вимоги пожежної безпеки для складського господарства	2	1	-	1
18	5.7. Порядок дій адміністрації і персоналу підприємств при виникненні пожежі	2	1	-	1
	Всього годин	75	42	10	33

Види занять і методи навчання , які будуть використовуватися під час викладання дисципліни «Безпека на транспорті»	<i>Лекція (бесіда, розповідь, показ, розрахунки, демонстрація, самостійна робота) Практичне заняття (вивчення знаків, складання актів ДТП, розрахунки площ приміщень, пунктів ТО, часу евакуації з приміщень)</i>
Критерії оцінювання	
<p><i>При оцінці «5»(відмінно) студент повинен:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - повністю розкрити зміст матеріалу на поставлені запитання; - впевнено і правильно застосовує отримані знання з дисципліни для вирішення задач; - вільно володіє українською мовою; - роботу виконано чисто і охайно. Можливі 1..2 неточності, які не впливають на кінцевий результат. <p><i>При оцінці «4»(добре) студент повинен:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - розкрити основний зміст матеріалу; - точно використовувати наукову термінологію, не допускає грубих граматичних помилок, роботу виконує чисто і охайно. <p><i>При оцінці «3» (задовільно) студент повинен:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - зміст матеріалу пояснює частково, не завжди послідовно; - відповідь не повна, але суть в цілому розкрита; - для розв'язання поставлених задач отримані теоретичні знання використовує із ускладненням. <p><i>При оцінці «2»(незадовільно) студент:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - основний зміст матеріалу не розкриває; - допускає грубі помилки в розкриванні матеріалу, що впливає кінцевих висновках; - українською мовою володіє не досконало; - відповідь на питання не відповідає дійсності. 	

Перелік питань до екзамену

- Охорона праці на автомобільному транспорті здійснюється відповідно до основних законодавчих актів.
- Сформулюйте поняття про небезпечну зону, небезпечні і шкідливі виробничі фактори.
- Перелік робіт з підвищеною небезпекою, небезпечних робіт, важких робіт.
- Сформулюйте поняття про професійні захворювання та отруєння.
- Порядок службового розслідування і розбору дорожньо-транспортних пригод.
- Кримінальний кодекс України. Статті кодексу
- Вкажіть тривалість робочого часу протягом кожного тижня для працівників різних категорій.
- Аналізатори. Спільні властивості аналізаторів. Зовнішній аналізатор.
- Вкажіть види і тривалість відпусток передбачено для працівників різних категорій.
- Мислення. Увага. Сенсорні реакції. Ризик і обережність.
- Конфлікти. Наркотики і наркоманія. Алкоголь і алкоголізм.
- Сформулюйте поняття про мікроклімат виробничих приміщень.
- Поясніть як оплачується робота в нічний час.
- Нікотин і нікотиноманія. Втома і перевтома.
- Вказати які граничні норми підіймання і переміщення важких речей визначено для жінок.
- Хворобливі стани. Біологічні ритми людини.
- Приміщення для зберігання автомобілів.
- Територія і місця зберігання автомобілів.
- Вказати фізичну природу і небезпеку вібрації.
- Паливозаправні пункти та пости випуску і зливу газу.
- Контрольно технічний пункт (КТП).
- Виробничі і допоміжні приміщення (в установах, організаціях).
- Майданчики для зберігання транспортних засобів.
- Назвати наявні загальні вимоги безпеки до територій, будівель і приміщень підприємств.
- Назвати індивідуальні засоби забезпечують захист працівників від шкідливих виробничих факторів.
- Вентиляція. Повітрообмін.
- Вимоги безпеки при застосуванні шкідливих речовин.
- Вказати наявні вимоги до організації вантажно-розвантажувальних робіт на підприємствах, базах і в складах.
- Сформулюйте поняття про безпеку виробничого процесу.
- Розкрити вимоги до укладання вантажів у штабелі, до проходів і проїздів між ними.
- Вимоги безпеки до технічного стану та обладнання транспортних засобів.
- Водопостачання і каналізація.
- Вимоги безпеки до робочого місця водія автомобіля.
- Вказати вимоги безпеки до підйомників для переміщення вантажів.
- Класифікація вантажів за ступенем небезпеки і знаки небезпеки.
- Назвати вимоги безпеки до вантажопідіймальних машин.
- Пояснити як забезпечується захист від статичної електрики.
- Додаткові вимоги до газобалонних автомобілів.
- Вказати загальні вимоги безпеки до конструкції і маркування балонів для збереження і транспортування різних газів.
- Умови і режим проїзду великогабаритних та великовагових транспортних засобів.
- Вкажіть порядок збереження, транспортування та експлуатації балонів з газами .
- Вимоги безпеки під час проведення робіт на постах обслуговування та ремонту.
- Оглядові канами і естакади.
- Вкажіть призначення і величини протипожежних розривів між різними будівлями та спорудами
- Миття автомобілів, агрегатів, вузлів, та деталей.
- Шиномонтажні роботи. Вулканізаційні роботи.
- Основні вимоги безпеки при роботі на верстатах..
- Вказати загальні вимоги безпеки при проведенні митного огляду вантажів.
- Виконання робіт із застосуванням домкратів.
- Зварювальні роботи. Мідницькі роботи.
- Організаційні заходи із забезпечення пожежної безпеки.
- Вимоги з утримання пожежної техніки та основних засобів гасіння пожеж.
- Розкрийте сутність Концепції управління охороною праці в Україні.
- Вимоги протипожежної безпеки до інженерного обладнання
- Поясніть фізичну природу і небезпеку шуму.
- Назвіть заходи пожежної безпеки передбачаються в матеріальних складах і базах загального призначення.
- Підйомно-транспортні роботи. Стропальні і такелажні роботи.

Література для вивчення дисципліни

Основна

1. Пістун І.П., Хом'як П.В., Хом'як В.В. Охорона праці на автомобільному транспорті: Навчальний посібник. Суми: втд .Університетська книга 2005. 374 с.
2. Автомобільний транспорт в Україні. Нормативна база. К.: КИТ, АТiKa, 2004. 504 с.
3. Правила охорони праці на автомобільному транспорті. К.: Основа, 1997. 335 с.
4. Правила пожежної безпеки для підприємств і організацій автомобільного транспорту України. .... К.: Основа, 1999. 239 с.

Додаткова

1. Закон України “Про охорону праці”
2. Ткачук К.Н. Охорона праці. Підручник для студентів вищих закладів освіти. К.: “Охорона праці”, 1998-320с.
3. Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства. ДНАОП 0.00-4.09-93.
4. Типове положення про службу охорони праці ДНАОП 0.00-4.21-93.
5. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості виробничого процесу. Ж. “Охорона праці”, № 6/98.
6. І.М.Трахтенберг, М.М. Коришун, О.В.Чабанова. Гігієна праці та виробнича санітарія. К.: “Охорона праці”, 1997-467с.

Затверджено цикловою комісією професійно-практичної підготовки з спеціальності 275.03 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 року.

Голова циклової комісії / Шеремет І. В./